

Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Університет Генуї (Італія)
Лієпайська академія Ризького технічного університету (Латвія)
Hibuki Therapy (Ізраїль)
IIF – International Inclusion Foundation (Німеччина)

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції
«СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ :
ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ»

29-30 січня 2026 року
м. Запоріжжя, Україна

Рекомендовано Вченою радою Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (протокол №10 від 24 лютого 2026 р.)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Наталя ФАЛЬКО – докторка психологічних наук, професорка, ректорка, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Наталія ГУЗЬ – кандидатка психологічних наук, доцентка, деканеса факультету соціально-педагогічної та мистецької освіти, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Маргарита ВОРОВКА – докторка педагогічних наук, професорка, завідувачка кафедри освітології та педагогіки мистецтва, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Алла КОЖЕВНИКОВА – кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри освітології та педагогіки мистецтва, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

М 33   **Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні трансформації педагогічної освіти: проблеми теорії і практики»**, м. Запоріжжя, 29-30 січня 2026 р. / за заг. ред. М. І. Воровки. – Запоріжжя: ФОП Однорог Т.В., 2026. – 725 с.

ISBN 978-617-7346-90-5

DOI:<http://doi.org/10.33842/conf.stpo.2026>

Подані у збірнику матеріали виступів учасників і учасниць Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні трансформації педагогічної освіти: проблеми теорії і практики», яка відбулася 29-30 січня 2026 року, висвітлюють системний аналіз сучасних трансформацій у сфері педагогічної освіти та окреслюють науково обґрунтовані напрями вирішення актуальних проблем теорії і практики.

За достовірність інформації, цитат, посилань на літературні джерела та вживання власних імен відповідальні автори публікацій.

ISBN 978-617-7346-90-5

ЗМІСТ

СЕКЦІЙНЕ ЗАСІДАННЯ 1. СВІТОВИЙ ДОСВІД МОДЕРНІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ТА АДАПТАЦІЇ ДО ЦИВІЛІЗАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ

Amoretti GUIDO FRANCO, Diana SPULBER <i>The UniCom project and its impact on the elaboration of state policy on supporting the third mission of universities in Ukraine</i>	22
Тетяна БЕВЗ <i>Генезис та системна інтеграція ІІІ в педагогічну освіту: від цивілізаційного виклику до мета-компетенції вчителя</i>	24
Марина БІЛЕЦЬКА, Тетяна ПІДВАРКО <i>Формування емоційного інтелекту майбутнього вчителя музичного мистецтва як чинник адаптації до глобальних змін</i>	28
Лев ВЕЛИЧКО, Оксана БІЛАШ <i>Синергія традиційних і інноваційних підходів у теорії педагогічної освіти</i>	31
Sergey HONCHAR <i>Preparation of coach-instructors in specialized educational institutions for the application of innovative educational technologies in the context of digital transformation of pedagogical education</i>	32
Алла ГРЕЧКА <i>Технологія розвитку критичного мислення як інструмент формування ключових компетентностей учнів на уроках географії</i>	35
Яна ГРИГОР'ЄВА <i>Вплив цифровізації засобів усної народної творчості на формування морально-етичних цінностей молодших школярів</i>	37
Мирослав ГРИНИШИН <i>Педагогічна модель театру як лабораторії сновидіння</i>	39
Оксана КОВАЛЬОВА <i>Концепт персоналізації навчання в міжнародних політичних документах та освітніх стратегіях</i>	44
Ірина КОВТУН, Олена ЛУГАН, Жанна КАЙДАЛОВА <i>Освіта Харківщини – як цифровий захист культури, національної ідентичності українців</i>	47
Оксана КОНОНЕНКО, Артем САВІНОК <i>Соціально-перцептивні чинники адаптації внутрішньо переміщених осіб у освітньому середовищі</i>	51
Катерина КУТИНСЬКА <i>Мультимодальний підхід у реабілітації емоційної сфери дітей старшого дошкільного віку: досвід упровадження Хібукі-терапії в Україні</i>	53
Ольга ЛЕВАДА <i>Soft skills як складова конкурентоспроможності майбутніх учителів географії в контексті концепції нової української школи</i>	56

СЕКЦІЙНЕ ЗАСІДАННЯ 6. ІНКЛЮЗИВНИЙ ПІДХІД У ПЕДАГОГІЧНІЙ ОСВІТІ: ВИКЛИКИ, МЕТОДОЛОГІЯ, ПРАКТИКА

Veronica HAIDAR <i>Trauma and its impact on learning: strategies for supportive teaching foreign languages as part of inclusive pedagogy</i>	638
Руслана ВІЛЬХОВА <i>Психологічні засади інклюзивного підходу в сучасній педагогічній освіті</i>	639
Катерина ВОЛКОВА, Оксана ОНИПЧЕНКО <i>Інклюзивність та безбар'єрність як цінності сучасного суспільства</i>	642
Маргарита ВОРОВКА <i>Підготовка майбутніх педагогів до роботи в різноманітному освітньому середовищі</i>	645
Олена ГНІЗДІЛОВА, Світлана БУРЦОВА <i>Використання засобів альтернативної додаткової комунікації в освітньому процесі ЗДО</i>	647
Ольга ГУСКА <i>Роль адаптивного спорту у відновленні функціональності після ампутації</i>	649
Анна ДЕМ'ЯНОВА, Ірина БАТАРЕЙНА <i>Вплив екстремальних умов на деформацію моральних цінностей дітей молодшого шкільного віку</i>	652
Ілля ЗАКЛАДНИЙ <i>Сучасні трансформації інклюзивної освіти в Україні</i>	654
Софія ЗАЛАДОВСЬКА <i>Форум-театр як одна з інклюзивних освітніх технік у роботі зі студентською групою в професійно-технічному закладі</i>	657
Тетяна ЗОРОЧКІНА <i>Використання інтерактивних технологій у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами в умовах закладу дошкільної освіти</i>	660
Ксенія ЗУБРІЛІНА <i>Коли ноти не на папері... Сучасні методи роботи з учнями з порушенням зору</i>	662
Марина КОВАЛЬСЬКА <i>Консультаційна робота асистента вчителя у практичному вимірі інклюзивного навчання</i>	666
Оксана КОНОНЕНКО <i>Соціально-психологічні засади формування інклюзивного освітнього середовища для вразливих категорій здобувачів вищої освіти в умовах війни</i>	668
Тетяна КРАВЧЕНКО, Наталія ПАНГЕЛОВА, Ірина ЮЗКОВЕЦЬ <i>Диференціація та індивідуалізація навчання як основа інклюзивного підходу на уроках фізичної культури</i>	670

року). Хмельницький: Хмельницький інститут соціальних технологій Університету «Україна», 2025. 145 с.

4. Створення безбар'єрного середовища та соціальна інклюзія: світовий досвід для України : аналіт. доп. / [Зубченко С. О., Каплан Ю. Б., Тищенко Ю. А.]. Київ : НІСД, 2020. 24 с.

Маргарита ВОРОВКА

докторка педагогічних наук, професорка,
завідувачка кафедри освітології та
педагогіки мистецтва, Мелітопольський
державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО РОБОТИ В РІЗНОМАНІТНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Сучасна педагогічна освіта перебуває у стані глибоких трансформацій, зумовлених глобалізаційними процесами, гуманізацією суспільства, зростанням соціальної різноманітності та посиленням уваги до прав людини. В умовах війни, внутрішніх переміщень населення, психологічних травм та соціальної вразливості окремих груп особливої актуальності набуває інклюзивний підхід як методологічна та ціннісна основа підготовки майбутніх педагогів.

Інклюзивна освіта сьогодні розглядається не лише як система підтримки осіб з особливими освітніми потребами, а як широка філософія освіти для всіх, що ґрунтується на принципах рівності, недискримінації, поваги до різноманіття та соціальної справедливості. Саме тому педагогічна освіта має відігравати ключову роль у формуванні готовності вчительства працювати в інклюзивному освітньому середовищі.

Інклюзивний підхід у педагогічній освіті ґрунтується на міждисциплінарній методології, що поєднує педагогічні, психологічні, соціальні та правові концепції. Його теоретичною основою є гуманістична педагогіка, теорія соціальної інклюзії, компетентнісний та особистісно орієнтований підходи.

Важливим методологічним принципом є перехід від дефіцитної моделі (орієнтації на «обмеження» здобувачів та здобувачок освіти) до ресурсної, що передбачає визнання унікальності кожної особистості та створення умов для реалізації її потенціалу. У цьому контексті розглядається здатність майбутнього вчительства адаптувати зміст, методи й форми навчання відповідно до різних освітніх потреб.

Інклюзивний підхід також тісно пов'язаний із принципами недискримінації, універсального дизайну навчання, педагогіки партнерства та етики турботи, що мають бути інтегровані в освітні програми педагогічних закладів вищої освіти.

Попри нормативне закріплення інклюзивної освіти, її реалізація у системі педагогічної підготовки супроводжується низкою викликів. Наприклад, недостатня готовність педагогічних кадрів до роботи в умовах різноманіття, обмежені ресурси закладів освіти, стереотипи та упередження щодо окремих соціальних груп.

В умовах воєнного стану ці виклики посилюються через зростання кількості дітей з травматичним досвідом, внутрішньо переміщених осіб, осіб з порушеннями психоемоційного стану. Це вимагає від майбутніх педагогів не лише фахових знань, а й розвинених соціально-емоційних, комунікативних та етичних компетентностей.

Ефективна реалізація інклюзивного підходу в педагогічній освіті передбачає поєднання теоретичної підготовки з практичною діяльністю. Важливими є інтеграція інклюзивної тематики в освітні компоненти, використання кейс-методів, тренінгових форм роботи, педагогічних практик у різних освітніх середовищах.

Важливу роль відіграють міждисциплінарні курси, взаємодія з громадськими організаціями та участь здобувачів і здобувачок освіти в соціальних і волонтерських проєктах, які формують емпатію, відповідальність і готовність до роботи з різними освітніми групами.

Важливим ресурсом реалізації інклюзивного підходу в педагогічній освіті є діяльність Центру недискримінаційної освіти на кафедрі освітології та педагогіки мистецтва Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. У межах роботи Центру системно впроваджуються просвітницькі, науково-методичні та тренінгові заходи, спрямовані на формування у майбутніх педагогів цінностей рівності, поваги до різноманіття, недискримінаційного мислення та культури академічної доброчесності. Особлива увага приділяється роботі з темами соціальної вразливості, гендерної рівності, інклюзії в умовах війни, психологічної підтримки учасників освітнього процесу [1].

Така діяльність сприяє формуванню професійної готовності майбутнього учительства до роботи в різноманітному освітньому середовищі, розвитку рефлексії, соціально-емоційної компетентності та навичок міжпрофесійної взаємодії.

Інклюзивний підхід у педагогічній освіті є стратегічно важливим напрямом розвитку сучасної освітньої системи. Його впровадження сприяє формуванню професійно й особистісно зрілого вчительства, здатного працювати в умовах різноманіття, соціальних викликів і невизначеності.

Подальший розвиток інклюзивної педагогічної освіти потребує системних змін, оновлення освітніх програм, підвищення кваліфікації викладачів та активної взаємодії з міжнародними освітніми практиками. Саме за таких умов інклюзія стане не формальною вимогою, а реальною цінністю сучасної освіти.

Список використаних джерел

1. Воровка М.І. Центр недискримінаційної освіти як осередок удосконалення професійної майстерності викладачів. Вісник науки та освіти. (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»): журнал. 2025. № 3 (33). С.811–822.